

## นิพนธ์ต้นฉบับ

## Original article

# ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของ นักศึกษาสายอาชีพ สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดสุพรรณบุรี

แพรวพรรณ ชาวบ้านบึง ส.บ.

ธานีฤทธิ์ สุธีประเสริฐ ศษ.ม.

สุรศักดิ์ สุนทร Ph.D.

สุวรรณี เนตรศรีทอง ศศ.ม.

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

วันรับ: 4 พ.ย. 2565

วันแก้ไข: 12 พ.ค. 2566

วันตอบรับ: 22 พ.ค. 2566

**บทคัดย่อ**

ปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ เนื่องจากการสูบบุหรี่ก่อให้เกิดโรคและปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น การศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพ สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยประยุกต์แนวคิด PRE-CEDE Framework และทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และสถิติโคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 55.17 เคยสูบบุหรี่แล้ว ร้อยละ 27.93 และยังคงสูบบุหรี่อยู่ ร้อยละ 16.90 อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่คือ 14.10 ปี น้อยที่สุดคือ 7 ปี สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่คือ อยากรอง คลายความเครียด และเพื่อนชักชวน ตามลำดับ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่น้อยกว่า 4 มวนต่อวัน และสูบบุหรี่ที่บ้านเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละ 59.23 ซื้อบุหรี่ด้วยเงินของตนเองโดยมีค่าเฉลี่ยประมาณ 326 บาทต่อเดือน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สาขาที่ศึกษา และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ ( $p < 0.05$ ) งานวิจัยเสนอให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ในสถานศึกษาทุกระดับ รวมถึงเพิ่มทักษะการปฏิเสธบุหรี่ให้กับนักเรียน เพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

**คำสำคัญ:** การสูบบุหรี่; นักศึกษาสายอาชีพ; จังหวัดสุพรรณบุรี

**บทนำ**

บุหรี่เป็นสารเสพติดประเภทหนึ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่เองและบุคคลใกล้เคียง ในบุหรี่ 1 มวน เมื่อเกิดการเผาไหม้จะทำให้เกิดสารเคมีมากกว่า 4,000 ชนิด สารหลายร้อยชนิดมีผลต่อการทำงานของ

อวัยวะต่างๆ ในร่างกาย และมากกว่า 50 ชนิด เป็นสารก่อมะเร็ง<sup>(1)</sup> ผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงมีโอกาสได้รับสารพิษจากควันบุหรี่มากกว่าผู้สูบบุหรี่ 2-5 เท่า การสูบบุหรี่นอกจากจะเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตของผู้สูบบุหรี่แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อ

ครอบครัวและระบบเศรษฐกิจของประเทศ<sup>(2)</sup> องค์การอนามัยโลกรายงานการเสียชีวิตจำนวน 56.9 ล้านรายในปี 2559 จากสาเหตุการเสียชีวิต 10 อันดับแรกทั่วโลก โดยระบุว่าอันดับแรกคือ โรคหลอดเลือดหัวใจตีบและหลอดเลือดสมองซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สุด และยังคงเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตตลอด 15 ปีที่ผ่านมา รองลงมา โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคมะเร็งปอดรวมถึงมะเร็งหลอดลมใหญ่และหลอดลม การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง ซึ่งโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนมีเป็นปัจจัยก่อโรคที่เป็นผลมาจากการสูบบุหรี่ และควันบุหรี่<sup>(3)</sup>

รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 พบว่า ทุกกลุ่มอายุมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงจากปี พ.ศ. 2557 ยกเว้น กลุ่มอายุ 19-24 ปี<sup>(4)</sup> แนวโน้มการสูบบุหรี่ของผู้ที่มีอายุ 15-24 ปีในภาพรวมของประเทศ ตั้งแต่ปี 2547-2564 พบว่ามีอัตราการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปี 2547-2549 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 15.1 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 14.1 ในปี 2549 แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี 2550-2554 (ร้อยละ 15.2 และ 16.3) และลดลงในปี 2556-2557 (ร้อยละ 15.1 และ 14.7) และกลับเพิ่มขึ้นในปี 2558-2560 (ร้อยละ 15.2 และ 15.4) และลดลงเหลือร้อยละ 12.7 ในปี 2564 โดยในปี 2564 พบผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุ 18-22 ปี เฉลี่ย 18.5 ปี ในเพศชาย 18.3 ปี และเพศหญิง 21.6 ปี โดยสูบบุหรี่เป็นประจำเมื่ออายุ 19-23 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าหลังจากที่มีการเริ่มสูบไป 1 ปี จะมีการเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่จนกลายเป็นนิสัย<sup>(5)</sup>

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นจังหวัดอุดรธานี พบว่า นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่านักศึกษาสายสามัญ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย<sup>(6)</sup> ที่ผ่านมามีอัตราการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นยังคงเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนที่ศึกษาในสายอาชีพจะมีอัตราการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนที่ศึกษาในสายสามัญ นอกจากนี้อัตราการสูบบุหรี่อายุ 15 ปีขึ้นไป ของเขตสุขภาพที่ 5 กลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

งานวิจัยพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ประกอบด้วย ปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่ศึกษา รายได้ โรคประจำตัว ที่พักอาศัยขณะศึกษา การสูบบุหรี่ของบุคคลใกล้ชิดทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งบุหรี่ การเข้าถึงสื่อที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ ในสถานศึกษา ปัจจัยเสริม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน หรือครู<sup>(7,8)</sup> ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด PRECEDE framework ในขั้นตอนที่ 4 ของ Green LW และ Kreuter MW<sup>(9)</sup> และทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของแบนดูรา<sup>(10)</sup> ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพ สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยประยุกต์แนวคิดข้างต้น มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความตระหนักให้นักศึกษาในการลด ละ เลิกการสูบบุหรี่ หามาตรการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ เพื่อลดการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

## วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย เป็นวิจัยเชิงพรรณนา แบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาสายอาชีพที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งเพศหญิงและเพศชาย จำนวน 465 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane T<sup>(11)</sup> ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 3 ชั้นปี ได้แก่ ระดับระดับ ปวช.2 ปวช.3 และ ปวส.1 รวม 290 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การได้รับปัจจัยนำที่มีต่อการสูบบุหรี่ ประกอบด้วย

ก) ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สาขาที่ศึกษา และที่พักอาศัยขณะศึกษา มีลักษณะคำถามแบบเปิด-ปิด

ข) ทักษะการคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ จำนวน 9 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วย ไม่น่าใจและไม่เห็นด้วย มีเกณฑ์การให้คะแนน 3, 2 และ 1 คะแนน ตามลำดับ แบ่งระดับทักษะการคิดออกเป็น 3 ระดับตามหลักการของ Best JW<sup>(12)</sup> ดังนี้ 9-14 คะแนน มีทัศนคติในระดับต่ำ 15-20 คะแนน มีทัศนคติในระดับปานกลาง และ 21-27 คะแนน มีทัศนคติในระดับสูง

ค) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ จำนวน 12 ข้อ ให้เลือกตอบมาก ปานกลาง และน้อย มีเกณฑ์การให้คะแนน เช่นเดียวกับหัวข้อทัศนคติ การแบ่งระดับการรับรู้ฯ ออกเป็น 3 ระดับตามหลักการของ Best JW<sup>(12)</sup> ดังนี้ 12-20 คะแนน มีการรับรู้ในระดับต่ำ 21-28 คะแนน มีการรับรู้ในระดับปานกลาง และ 29-36 คะแนน มีการรับรู้ในระดับสูง

ส่วนที่ 2 การได้รับปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสูบบุหรี่ จำนวน 16 ข้อ ให้เลือกตอบ ใช่ และไม่ใช่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ตอบใช่ให้ 1 คะแนน และไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน แบ่งระดับการได้รับปัจจัยเอื้อฯ ออกเป็น 3 ระดับตามหลักการของ Best JW<sup>(12)</sup> ดังนี้ 0-5 คะแนน ได้รับปัจจัยเอื้อฯ ในระดับต่ำ 6-10 คะแนน ได้รับปัจจัยเอื้อฯ ในระดับปานกลาง และ 11-16 คะแนน ได้รับปัจจัยเอื้อฯ ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 การได้รับปัจจัยเสริมที่มีต่อการสูบบุหรี่ จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะคำถามและเกณฑ์การให้คะแนน เช่นเดียวกับส่วนที่ 2 แบ่งระดับการได้รับปัจจัยเสริมฯ ออกเป็น 3 ระดับตามหลักการของ Best JW<sup>(12)</sup> ดังนี้ 0-2 คะแนน ได้รับปัจจัยเสริมฯ ในระดับต่ำ 3-5 คะแนน ได้รับปัจจัยเสริมฯ ในระดับปานกลาง และ 6-8 คะแนน ได้รับปัจจัยเสริมฯ ในระดับสูง

ส่วนที่ 4 การสูบบุหรี่และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ การสูบบุหรี่ อายุเริ่มสูบบุหรี่ สาเหตุที่สูบ ปริมาณการสูบ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการสูบบุหรี่ต่อเดือน และสถานที่สูบบุหรี่ มีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายปิด

และปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือรวม 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือดัชนีความสอดคล้อง โดยการหาค่า IOC พบว่า มีค่าระหว่าง 0.50-1.00 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามส่วนที่ 1 ในหัวข้อทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 หัวข้อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่เท่ากับ 0.93 สำหรับส่วนที่ 2 การได้รับปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสูบบุหรี่ และส่วนที่ 3 การได้รับปัจจัยเสริมที่มีต่อการสูบบุหรี่ หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และ 0.70 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเขียนขออนุญาตจัดทำโครงการเด็กช่างพันธุ์ใหม่ รู้เท่าทันภัยบุหรี่จากวิทยาลัย การสาธารณสุขสุพรรณบุรี ถึงวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดทำโครงการและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกับผู้ช่วยวิจัย 5 คน โดยแนะนำวิธีการเก็บข้อมูล และขั้นตอนการเก็บข้อมูลให้ผู้ช่วยวิจัยทุกคนเข้าใจตรงกัน

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรมตามโครงการที่กำหนดเพื่อเป็นการรวมกลุ่มตัวอย่างให้อยู่ในสถานที่ที่กำหนดเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล โดยการแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบโดยละเอียด จากนั้นทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 คน ด้วยแบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และใช้สถิติไคสแควร์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์

### จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

งานวิจัยได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมของวิทยาลัยการสาธารณสุข-สิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี เอกสารรับรองเลขที่ PHCSP - นศ.164 วันที่ 25 ตุลาคม 2562

### ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 75.86 อายุเฉลี่ย 16.88 ปี อายุระหว่าง 15-24 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 2,500 บาท มากที่สุด ร้อยละ 39.31 กำลังศึกษาสาขาช่างยนต์ ร้อยละ 32.07 ช่างไฟฟ้ากำลัง ร้อยละ 22.76 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ร้อยละ 20.69 ช่างกลโรงงาน ร้อยละ 12.76 และการบัญชี ร้อยละ 11.72 อยู่ร่วมกับบิดามารดา ร้อยละ 77.93 และอาศัยอยู่บ้านญาติ ร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีทัศนคติระดับสูง ร้อยละ 88.97 รองลงมา ระดับปานกลาง ร้อยละ 8.62 และระดับต่ำ ร้อยละ 2.41

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 69.66 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 26.55 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.79

การได้รับปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมที่มีต่อการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับปัจจัยเอื้อต่อการสูบบุหรี่ระดับสูง ร้อยละ 60.35 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 37.93 และระดับต่ำ ร้อยละ 1.72 ได้รับปัจจัยเสริมระดับสูง ร้อยละ 71.04 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 27.24 และระดับต่ำ ร้อยละ 1.72

การสูบบุหรี่และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างไม่เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 55.17 เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว ร้อยละ 27.93 ที่ยังสูบบุหรี่อยู่ในปัจจุบัน ร้อยละ 16.90

อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกเฉลี่ย 14.10 ปี อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกน้อยสุดคือ 7 ปี สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่เกิดจากการอยากลอง ส่วนใหญ่สูบบุหรี่น้อยกว่า 4 มวนต่อวัน และซื้อบุหรี่สูบบุหรี่ด้วยตนเอง ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการสูบบุหรี่เฉลี่ยอยู่ที่ 325.66 บาทต่อเดือน โดยสูบบุหรี่ทั้งที่บ้านเพื่อน บ้านตนเองและสถานศึกษาพอ ๆ กัน ดังตารางที่ 1

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ การได้รับปัจจัยเอื้อ และการได้รับปัจจัยเสริมกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) พบว่า ตัวแปร เพศ สาขาที่ศึกษา และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

### วิจารณ์

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าเพศชายมีการสูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาเพศหญิงยังยึดมั่นในกฎระเบียบของสถาบันการศึกษาหรือมีความระมัดระวังต่อการสูบบุหรี่มากกว่านักศึกษาเพศชาย สอดคล้องกับการศึกษาที่กล่าวว่า เพศเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่<sup>(6,13,14)</sup>

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา แก่นจันทร์<sup>(7)</sup> แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่กล่าวว่า อายุเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง<sup>(6,14,15)</sup> ทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายอาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือ ปว.ช. มีอายุระหว่าง 15-24 ปี อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่อยู่ที่ 14.10 ปี และทุกอายุที่วิเคราะห์ก็มีการสูบบุหรี่ใน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพ สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 การสูบบุหรี่และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ	การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
การสูบบุหรี่ (n=290)			ที่มาของบุหรี่ (n=130)		
ไม่เคยสูบบุหรี่	160	55.17	ตัวเอง	77	59.23
เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว (เกิน 3 เดือน)	81	27.93	บุคคลรอบข้าง	53	40.77
สูบบุหรี่อยู่ในปัจจุบัน	49	16.90	ค่าใช้จ่ายต่อเดือนในการสูบบุหรี่ (n=130)		
อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรก (n=130)			<100 บาท	59	45.38
น้อยกว่า 10 ปี	6	4.62	101-300 บาท	39	30.00
10-14 ปี	63	48.46	301-500 บาท	15	11.54
15 ปีขึ้นไป	61	46.92	>500 บาท	17	13.08
Mean=14.10, SD=1.94			Mean=325.66, SD=582.59		
Minimum=7, Maximum=18			Minimum=0, Maximum=3,600		
สาเหตุการสูบบุหรี่ (n=130)			สถานที่สูบบุหรี่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n=130)		
อยากลอง	82	63.07	บ้านเพื่อน	73	56.15
คลายความเครียด	27	20.77	บ้านตนเอง	72	55.39
เพื่อนชักชวน	16	12.31	สถานศึกษา	53	40.77
อื่นๆ ระบุ (การเข้าสังคม บุคคลใน	5	3.85	ร้านค้า ร้านอาหาร	21	16.15
ครอบครัวสูบ เคยติดกัญชามาก่อน)			ในงานสังคม	14	10.77
ปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวัน) (n=130)			อื่นๆ ระบุ (อุโมงค์มรดก ผับ ริมนอน	34	26.15
<4	84	64.62	ห้องน้ำสาธารณะ)		
4-6	24	18.46			
7-10	8	6.15			
>10	14	10.77			

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (n=290)

	ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่สูบบุหรี่ (n=160)		สูบบุหรี่ (n=130)		$\chi^2$	df	p-value
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เพศ	ชาย	112	50.91	108	49.09	6.698	1	0.010*
	หญิง	48	68.57	22	31.43			
อายุ (ปี)	15	34	68.00	16	32.00	6.280	5	0.280
	16	46	54.12	39	45.88			
	17	38	46.34	44	53.66			
	18	17	56.67	13	43.33			
	19	14	60.87	9	39.13			
	20 ขึ้นไป	11	55.00	9	45.00			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	<2,500	69	60.53	45	39.47	2.528	3	0.470
	2,501-3,000	27	49.09	28	50.91			
	3,001-3,500	26	50.98	25	49.02			
	>3,500	38	54.29	32	45.71			

Factors Related to Smoking among Students at a Vocational Institution in Suphanburi Province

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (n=290) (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่สูบบุหรี่ (n=160)		สูบบุหรี่ (n=130)		$\chi^2$	df	p-value	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
สาขาที่ศึกษา	ช่างยนต์	42	45.16	51	54.84	19.451	4	0.002*
	ช่างกลโรงงาน	16	43.24	21	56.76			
	ช่างไฟฟ้ากำลัง	34	51.52	32	48.48			
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	44	73.33	16	26.67			
	การบัญชี	24	70.59	10	29.41			
ที่พักอาศัยขณะศึกษา	อยู่ร่วมกับบิดามารดา	131	57.96	95	42.04	3.232	2	0.199
	อาศัยอยู่บ้านญาติ	18	45.00	22	55.00			
	อื่นๆ ระบุ (อยู่บ้านพักลำพัง, อยู่หอพักลำพัง, อยู่หอพักกับเพื่อน)	11	45.83	13	54.17			
ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่	ระดับสูง (21-27 คะแนน)	145	56.20	113	43.80	1.383	2	0.501
	ระดับปานกลาง (15-20 คะแนน)	11	44.00	14	56.00			
	ระดับต่ำ (9-14 คะแนน)	4	57.14	3	42.86			
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่	ระดับสูง (29-36 คะแนน)	134	66.34	68	33.66	34.204	2	0.001*
	ระดับปานกลาง (21-28 คะแนน)	24	31.17	53	68.83			
	ระดับต่ำ (12-20 คะแนน)	2	18.18	9	81.82			
ปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสูบบุหรี่	ระดับสูง (11-16 คะแนน)	105	60.00	70	40.00	4.472	2	0.107
	ระดับปานกลาง (6-10 คะแนน)	52	47.27	58	52.73			
	ระดับต่ำ (0-5 คะแนน)	3	60.00	2	40.00			
ปัจจัยเสริมที่มีต่อการสูบบุหรี่	ระดับสูง (6-8 คะแนน)	110	53.40	96	46.60	1.725	2	0.422
	ระดับปานกลาง (3-5 คะแนน)	48	60.76	31	39.24			
	ระดับต่ำ (0-2 คะแนน)	2	40.00	3	60.00			

\*p<0.05

สัดส่วนพอๆ กัน จึงทำให้อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับจินตนา แก่นจันทร์<sup>(7)</sup> แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่กล่าวว่า รายได้เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่<sup>(15)</sup> ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มที่สูบบุหรี่ในงานวิจัยครั้งนี้ มีที่มาของบุหรี่จากการซื้อด้วยตนเองซึ่งส่วนใหญ่หรือร้อยละ 64.62 สูบบุหรี่น้อยกว่า 4 มวนต่อวัน และบางส่วนขอบุหรี่จากบุคคลรอบข้างมาสูบบ้างจึงทำให้

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

สาขาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสาขาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างไฟฟ้ากำลัง มากกว่าครึ่งเป็นผู้สูบบุหรี่ โดยมีการสูบบุหรี่ ร้อยละ 17.60, 7.24 และ 11.03 ตามลำดับ และการสูบบุหรี่ยิ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และการบัญชีที่มีการสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 5.52 และ 3.45 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาช่างต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ที่פקอาศัยขณะศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา มีการสูบบุหรี่น้อยกว่าผู้ที่อาศัยอยู่กับบุคคลอื่นหรืออาศัยอยู่เพียงลำพัง สอดคล้องกับศศิธร ชิดนัย และวารภรณ์ ยศทวี<sup>(6)</sup> แต่ไม่สอดคล้องกับอริศรา ธรรมบำรุง<sup>(15)</sup> และกมลภู ถนอมสัจย์ และรัชณี สรรเสริญ<sup>(13)</sup> ที่พบว่าที่פקอาศัยมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ในครั้งนี้มี การสูบบุหรี่ทั้งที่บ้าน เพื่อน บ้านตนเอง และในสถานศึกษาในสัดส่วนพอ ๆ กัน จึงทำให้ที่פקอาศัยขณะศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับจินตนา แก่นจันทร์<sup>(7)</sup> กมลภู ถนอมสัจย์ และรัชณี สรรเสริญ<sup>(13)</sup> ชนิษฐ์ชา บุญเสริม และคณะ<sup>(14)</sup> และแนวคิด PRECEDE Framework<sup>(9)</sup> ทั้งนี้อาจเนื่องจากทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่สำหรับกลุ่มนักศึกษาสายอาชีพ แต่ด้วยวัยและความคึกคะนองอยากลอง และปัจจัยอื่นๆ อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาสายอาชีพสูบบุหรี่

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับกมลภู ถนอมสัจย์ และรัชณี สรรเสริญ<sup>(13)</sup> และทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง<sup>(10)</sup> ที่กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และมีความคาดหวังในผลของการกระทำสูง จะส่งผลให้มีแนวโน้มการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นอย่างแน่นอน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่สูง ร่วมกับมีความคาดหวังในผลของการกระทำว่าจะไม่เจ็บป่วยด้วยโรคร้ายจากการสูบบุหรี่ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะไม่สูบบุหรี่

ปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับจินตนา แก่นจันทร์<sup>(7)</sup> ศศิธร ชิดนัย และวารภรณ์ ยศทวี<sup>(6)</sup> แต่ไม่เป็นไปตามแนวคิด PRECEDE framework<sup>(9)</sup> และการศึกษาที่พบว่าปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่<sup>(13,14)</sup> ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมปัจจุบันมีการขายบุหรี่กันอย่างแพร่หลายทั้งในร้านขายของชำหรือร้านสะดวกซื้อ ทำให้การเข้าถึงแหล่งบุหรี่เป็นเรื่องง่าย แม้จะมีพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ที่มีการกำหนดช่วงอายุในการซื้อขายบุหรี่ รวมไปถึงการมีสื่อโฆษณาบุหรี่ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามโทรทัศน์ หรือแม้กระทั่งบนซองบุหรี่

ปัจจัยเสริมที่มีต่อการสูบบุหรี่ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน หรือครู ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับจินตนา แก่นจันทร์<sup>(7)</sup> และศรียา ลาวณิชกริช<sup>(8)</sup> แต่ไม่เป็นไปตามแนวคิด PRECEDE framework<sup>(9)</sup> ที่กล่าวว่า ปัจจัยเสริมเป็นแรงเสริมหรือแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดพฤติกรรม เป็นปัจจัยภายนอกที่ได้รับมาจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้มีอิทธิพล ในเรื่องของการยอมรับหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมสุขภาพนั้น ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาจไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน และครูที่มากพอที่จะเป็นแรงเสริมหรือแรงกระตุ้นที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ถูกต้อง

#### ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุน้อยสุด 7 ปี จึงควรเน้นให้มีการปลูกฝังพฤติกรรมการไม่สูบบุหรี่ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เช่น การจัดอบรมเรื่องผลกระทบของบุหรี่ต่อสุขภาพหรือจัดกิจกรรมรณรงค์การไม่สูบบุหรี่อย่างต่อเนื่องในโรงเรียนประถมศึกษา
2. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27.93 เป็นผู้เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้วในปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีผู้สูบบุหรี่จำนวนไม่น้อยที่ต้องการเลิกบุหรี่ แต่อาจยังไม่สามารถเลิกได้สำเร็จ ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดทำ

โครงการหรือจัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่  
ต้องการเลิกสูบบุหรี่

3. จากการศึกษาพบว่า สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมสูบบุหรี่มากที่สุด คือ บ้านเพื่อน รองลงมา บ้านตนเอง แสดงให้เห็นว่าบางครอบครัวยังยินยอมให้บุตรหลานของตนสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงควรเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักเกี่ยวกับโทษและพิษภัยที่เกิดจากการสูบบุหรี่ให้กับสมาชิกในครอบครัว และให้ครอบครัวเป็นพลังสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมไม่สูบบุหรี่แก่บุตรหลาน

4. จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ ควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิเสธการสูบบุหรี่ได้ในชีวิตประจำวัน

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อหาแนวทางป้องกันหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าอายุน้อยที่สุดที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกคือ 7 ปี

2. ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน/นักศึกษา ทั้งสายสามัญและสายอาชีพในพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากพฤติกรรมการสูบบุหรี่อาจมีลักษณะที่แตกต่างกัน

3. ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เหมาะสม สามารถลดปัจจัยหรือตัวแปรกวน (confounding factor/variable) ที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักศึกษา

#### เอกสารอ้างอิง

1. ประกิต วาที่สาธกกิจ. ข้อมูลบุหรืกับสุขภาพ สำหรับพระสงฆ์ เพื่อเผยแพร่แก่ญาติโยม. กรุงเทพมหานคร: รัชพิมพ์; 2552.
2. จริยา ยัมเจริญ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดสุโขทัย [วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตร-

มหาบัณฑิต]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2559. 100 หน้า.

3. World Health Organization. The top 10 causes of death [Internet]. 2018 [cited 2018 March 8] Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/the-top-10-causes-of-death>
4. ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์, ปวีณา ปั่นกระจ่าง. รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล; 2561.
5. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม; 2564.
6. ศศิธร ชิดนายิ, วราภรณ์ ยศทวี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นจังหวัดอุดรดิตถ์. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์ 2561;10(1): 83-93.
7. จินตนา แก่นจันทร์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของพลทหารสังกัดกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2556. 94 หน้า.
8. ศรียา ลาวัลย์ภักธิ. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเจ้าหน้าที่ชายที่ปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด ทั้ง 6 แผนกของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2555. 96 หน้า.
9. Green LW, Kreuter MW. Health promotion planning: an educational and ecological approach. 3<sup>rd</sup> ed. California: Mayfield Publishing Company; 1999.
10. Bandura A. Self-efficacy: the exercise of control. New York: WH Freeman and Company; 1997.
11. Yamanae T. Statistics: an introductory analysis. London: John Weather Hill, Inc.; 1973.



12. Best JW. Research in education. 3<sup>rd</sup> ed. New Jersey: Prentice Hall; 1977.
13. กมลภู ถนอมสัจย์, รัชณี สรรเสริญ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในระยะเริ่มต้นของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2554;4(3):38-47.
14. ชนิษฐ์ชา บุญเสริม, ผกามาศ สุธิตวินิช, วรษา วัฒนานนท์. รายงานการวิจัยการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ; 2552.
15. อริศรา ธรรมบำรุง. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของพนักงานบริษัท ซีทีซีไอ (ประเทศไทย) จำกัด [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์; 2553. 106 หน้า.

**Abstract: Factors Related to Smoking among Students at a Vocational Institution in Suphanburi Province**

**Phraewphan Chao-banbueng, B.P.H.; Tanin Sutheeprasert, M.Ed.; Surasak Soonthorn, Ph.D.; Suwannee Netsrithong, M.A.**

*Sirindhorn College of Public Health Suphanburi, Suphanburi Province, Thailand*

*Journal of Health Science 2023;32(Suppl 2):S207-S215.*

Nowadays, many countries in the world have launched the Stop-Smoking Campaigns due to the fact that smoking causes diseases and health problems, particularly in the teenagers. This cross-sectional descriptive study aimed at determining factors related to smoking among students at one vocational institution in Suphanburi Province. The PRECEDE framework and self-efficacy theory were applied as a conceptual framework for this study. Data were collected using questionnaires with the sample size of 290 people and were then analyzed using percentage, frequency, mean, standard deviation, maximum, minimum and Chi-square. The results showed that 55.17% were non-smokers, 27.93% already quit smoking, and 16.90% still smoked. The average age students began smoking was 14.10 years old, and the minimum was 7 years old. Reasons for smoking were just trying it, stress relief, and friends' persuasion, respectively. Most of students smoked less than 4 cigarettes per day and smoke at a friend's house. In addition, 56.15% found that students buy cigarettes with their own money, with an average of around 326 baht per month. Factors related to smoking among the samples were gender, field of study, and self-efficacy of refusing to smoke ( $p < .05$ ). Recommendations for this research are to setting up a clinic and provision of advices to students for ceasing smoking. Conducting non-smoking campaigns in educational institutions and provision of skills to reject smoking to prevent new smokers in the youth group are also recommended.

**Keywords:** smoking; students; vocational institution; Suphanburi Province